

नियमित दिवाणी दावा क्र.६६/२०१४ मधील

निशाणी ६३ वरील आदेश

१. वादी यांनी हा अर्ज दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ चे आदेश २६, नियम ९ अन्वये दावा गट नं.१९२ चे संपूर्ण क्षेत्राची मोजणी होवून नकाशासहीत अहवाल सादर करणेसाठी उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांची न्यायालयीन आयुक्त म्हणून नेमणूक होऊन मिळणेसाठी दाखल केला आहे.
२. प्रतिवादी यांनी निशाणी ६६ वर म्हणणे दाखल करून अर्जास हरकत घेतली आहे.
३. वादी यांचे अर्जातील कथनांप्रमाणे मौजे बाहेगव्हाण, ता.वडवणी, जि.बीड येथील गट नं.१९२, क्षेत्र हे. ०८-८६ आर, पैकी हे. ०१-८२ आर क्षेत्राची जमीन ही त्यांच्या मालकीची आहे. वादी यांनी गट नं.१९२ मधील त्यांच्या मालकीच्या जमिनीची दिनांक ०७.०१.२०१२ रोजी उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांचे मार्फत मो.र.क्र.१३७/२०११ अन्वये मोजणी करून घेतली असता प्रतिवादी यांनी वादी यांचे मालकीच्या जमिनीमध्ये उत्तरेकडून १३ आर जमिनीवर अतिक्रमण केल्याचे दिसून आले. त्यामुळे, त्या अतिक्रमित क्षेत्राचा कब्जा मिळणेसाठी व निरंतर ताकिदीसाठी वादी यांनी हा दावा दाखल केला आहे. या दाव्याचे कामी वादीचे कथनांप्रमाणे प्रतिवादी यांनी दावा मिळकतीमध्ये अतिक्रमण केले आहे काय ?, असा मुद्दा निश्चित झाला आहे. तो मुद्दा शाबीत करण्याची जबाबदारी वादी यांचेवर आहे. वादी यांनी दिनांक ०७.०१.२०१२ रोजी करून घेतलेल्या मोजणीमध्ये संपूर्ण गटाची व त्यामधील वादी व प्रतिवादी यांच्या हिस्स्याची मोजणी झालेली नाही. त्यामुळे, दाव्यातील वाद अंतिम व परिणामकारकरित्या निकाली काढण्याकरीता व दावा मिळकतीची वस्तुस्थिती अभिलेखावर येण्यासाठी गट नं.१९२ या संपूर्ण मिळकतीची व त्यामधील वादी व प्रतिवादी यांच्या हिस्स्यांच्या जमिनींची मोजणी होणे आवश्यक आहे. त्याकरीता तज्ञ व्यक्ती म्हणून उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांची न्यायालयीन आयुक्त म्हणून नेमणूक करणे गरजेचे आहे. सबब, अर्ज मंजूर करणेत यावा, अशी

विनंती वादी यांनी केली आहे.

४. प्रतिवादी यांनी निशाणी ६६ वर म्हणणे दाखल करून अर्जातील कथने स्पष्ट शब्दात नाकारली आहेत. प्रतिवादी यांचे कथनांप्रमाणे या कामी वादी व प्रतिवादी यांचा पुरावा संपलेला आहे. हे प्रकरण अंतिम युक्तिवादासाठी नेमलेले असताना वादी यांनी हा अर्ज दाखल केला आहे. वादी यांनी दिनांक ०७.०१.२०१२ रोजी मो.र.क्र./साधी/१३७/११ अन्वये गट नं.१९२ ची मोजणी करून घेतली आहे. वादी यांनी निशाणी ४० वर मोजणीदाराचा जबाब नोंदवला आहे. निव्वळ पुराव्यातील त्रुटी भरून काढणेसाठी व केवळ पुरावा जमा करणेसाठी वादी यांनी हा अर्ज दाखल केला आहे. सबब, अर्ज नामंजूर करणेत यावा, अशी विनंती प्रतिवादी यांनी केली आहे.

५. अभिलेखातील कागदपत्रे पाहिली.

६. वादीतर्फे विधीज्ञ श्री.एस.ए.लंगे व प्रतिवादीतर्फे विधीज्ञ श्री.एन.आर.लंगडे यांचा युक्तिवाद ऐकला.

७. अर्जातील व म्हणण्यातील परस्परविरोधी कथने आणि उभय पक्षकारांचा युक्तिवाद ऐकल्यानंतर माझे विचारार्थ खालील मुद्दे उपस्थित होतात. ते मुद्दे व त्यावरील कारणमिमांसेसहित निष्कर्ष खालील प्रमाणे:-

अ.क्र.

मुद्दे

निष्कर्ष

१. वादी या अर्जाद्वारे मागणी करतात त्याप्रमाणे दावा मिळकतीची मोजणी करणेसाठी तज्ञ व्यक्ती म्हणून उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांची न्यायालयीन आयुक्त म्हणून नेमणूक होवून मिळणेस वादी पात्र आहेत काय ?

.....होय.

२. अंतिम आदेश काय ?

.....अर्ज मंजूर करणेत येत आहे.

कारणमीमांसा

मुद्दा क्र.१ बाबत :-

८. अभिलेखातील कागदपत्रांचे अवलोकन केले असता वादी यांनी प्रतिवादी यांचे विरुद्ध हा दावा अतिक्रमित जमिनीचा कब्जा मिळणेसाठी व निरंतर ताकिदीसाठी दाखल केला आहे. प्रतिवादी क्र.१ व २ यांनी अनुक्रमे निशाणी १२ व निशाणी २४ वरील कैफियतींनी दावा नाकारला आहे. वादी यांचे कथनांप्रमाणे गट नं.१९२ मधील त्यांचे मालकीचे हे. १ - ८२ आर जमिनीमध्ये प्रतिवादी यांनी उत्तरेकडून १३ आर जमिनीमध्ये अतिक्रमण केले आहे. प्रतिवादी यांनी ती बाब स्पष्ट शब्दात नाकारली आहे. वादी व प्रतिवादी यांनी केलेली कथने पाहता प्रतिवादी यांनी वादी यांचे मालकीचे १३ आर क्षेत्राचे जमिनीमध्ये अतिक्रमण केले आहे किंवा कसे, हा या दाव्याचे कामी मुख्य वाद आहे, असे दिसून येते.

९. वादी यांनी दावा दाखल करण्यापूर्वी दिनांक ०७.०१.२०१२ रोजी उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांचे मार्फत मो.र.क्र.साधी/१३७/११ ने त्यांच्या जमिनीची मोजणी करून घेतली आहे. वादी यांनी ती मोजणी केलेले मोजणीदार श्री.कपिल रमेश आंबट यांना निशाणी ४० वर त्यांचेतर्फे साक्षीदार क्र.२ म्हणून तपासले आहे. वादी यांनी साक्षीदार क्र.२ यांचे जबानीतून निशाणी ४२ वरील मोजणी नकाशा शाबीत केला आहे. परंतु, त्या नकाशाचे अवलोकन केले असता ती मोजणी गट नं.१९२ मधील वादी यांच्या मालकीच्या क्षेत्रापुरती झाल्याचे दिसून येते. त्या मोजणीमध्ये गट नं.१९२ या संपूर्ण मिळकतीची आणि त्यामधील वादी व प्रतिवादी यांच्या हिस्स्यांच्या जमिनींची संयुक्त मोजणी झाली नसल्याचे दिसून येते. निशाणी ६ वरील गट नं.१९२ चा ७/१२ उतारा पाहता वादी व प्रतिवादी हे या मिळकतीतील सह-हिस्सेदार असल्याचे दिसून येते. वादी यांचे कथनांप्रमाणे त्यांची व प्रतिवादी यांची जमीन एकमेकांना लागून आहे. त्यामुळे, वादी व प्रतिवादी यांचे मधील वाद पाहता गट नं.१९२ चे संपूर्ण मिळकतीची व त्यामधील वादी व प्रतिवादी यांच्या हिस्स्यांच्या जमिनींची संयुक्त मोजणी होणे न्यायाच्या दृष्टीने अत्यंत आवश्यक व जरूरीचे आहे. तशी मोजणी झालेस वादग्रस्त

जमिनीची वस्तुस्थिती अभिलेखावर येणार असून अंतिम न्यायनिर्णय करणेस त्याची मदत होणार आहे. वादी यांनी सादर केलेल्या **Sanjay Balasaheb Charthal Vs. Rafik Kha Pathan & Ors., Writ Petition No.4135/2017, decided on 28.06.2019**, या न्यायनिर्णयाचे अवलोकन केले असता वादीने दावा मिळकतीचा मोजणी नकाशा अभिलेखावर दाखल केला असला तरी लगतचे कब्जेदारांमध्ये अतिक्रमणाबाबत वाद असेल तर न्यायालयीन आयुक्ताची नेमणूक करता येते, असे न्यायतत्व अधोरेखित केले आहे. त्यामुळे, या दाव्यातील वादी व प्रतिवादी यांचे दरम्यान उद्भवलेला वाद पाहता या न्यायनिर्णयानुसार दावा गट नं.१९२ चे संपूर्ण क्षेत्राची व त्यामधील वादी व प्रतिवादी यांच्या हिस्स्यांच्या जमिनींची संयुक्त मोजणी करणेसाठी तज्ञ व्यक्ती म्हणून उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांची न्यायालयीन आयुक्त म्हणून नेमणूक करणे योग्य व उचित होईल. सबब, मी मुद्दा क्र.१ चे उत्तर होकारार्थी देत आहे.

मुद्दा क्र.२ बाबत :-

१०. वर नमूद केलेल्या विवेचनांवरून मी खालील आदेश पारीत करीत आहे:-

आ दे श

१. वादी यांचा निशाणी ६३ वरील अर्ज मंजूर करणेत येत आहे.
२. दावा मिळकत मौजे बाहेगव्हाण, ता.वडवणी, जि.बीड येथील गट नं.१९२ चे संपूर्ण क्षेत्राची व त्यामध्ये वादी आणि प्रतिवादी क्र.१ व २ यांचे नावे असलेल्या जमिनींची संयुक्त मोजणी करून वादी कथन करतात त्याप्रमाणे प्रतिवादी क्र.१ व २ यांनी वादी यांच्या मालकीचे वादग्रस्त हे. १-८२ आर क्षेत्राच्या जमिनीमध्ये अतिक्रमण केले असल्यास ते अतिक्रमण कोणत्या दिशेकडून नेमके किती क्षेत्रामध्ये केले आहे, हे मोजमापासहीत नकाशामध्ये स्पष्टपणे दर्शविणेसाठी व तसा नकाशासहीत स्पष्ट टिपा नमूद करून अहवाल सादर करणेसाठी

उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांची न्यायालयीन आयुक्त म्हणून नियुक्ती करणेत येत आहे.

३. या मोजणीचा संपूर्ण खर्च वादी यांनी करणेचा असून वादी यांनी नियमाप्रमाणे होणारी मोजणी फी उप-अधीक्षक भूमी अभिलेख, वडवणी यांचे कार्यालयात परस्पर भरणेची आहे.
४. वादी व प्रतिवादी यांनी दावा मिळकतीची मोजणी होणेसाठी उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांना सर्वतोपरी सहकार्य करणेचे आहे.
५. उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांनी नियमांप्रमाणे मोजणीचे काम पूर्ण करून पुढील नेमली तारीख २७ नोव्हेंबर, २०२३ रोजी अगर तत्पूर्वी अहवाल व नकाशा सादर करावा.
६. हा दावा सन २०१४ सालचा असल्याने उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांनी ही मोजणी तात्काळ स्वरूपात करावी.
७. न्यायालयीन आयुक्त उप-अधीक्षक, भूमी अभिलेख, वडवणी यांना नेमणूकीचे पत्र त्वरित पाठविणेत यावे.

-

ठिकाण : वडवणी

दिनांक : १८.१०.२०२३

(डी.एम.हिंजलकर)

दिवाणी न्यायाधीश क.स्तर, वडवणी,

ता.वडवणी, जि.बीड.

CNR : MHBI17-000247-2014

६

नियमित दिवाणी दावा क्र.६६/२०१४
एकनाथ मस्के वि. दादासाहेब मस्के व इतर

Certificate

I affirm that the contents of this PDF file are word to word as per original judgment/order.

Sd/-
(Amol D. Mule)
Stenographer (Grade-3)
Civil Court Junior Division
Wadwani

Dictated on : 18.10.2023
Transcribed on : 18.10.2023
Checked and signed on : 19.10.2023